

Όταν κηρύττει η ταπεινή καρδιά

/ [Πεμπτουσία](#)

Image not found or type unknown

(Προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=162263>)

Επιστρέφω στο θέμα των κηρυγμάτων του Γέροντα. Ήταν πράγματι μεγάλη πνευματική απόλαυση να τον βλέπει κανείς να κηρύττει στον ναό. Το πρόσωπό του αλλοιωνόταν θαυμαστά, καθώς μετείχε όλη του η ψυχή στο κήρυγμα. Συχνά μάλιστα έκανε και κάτι σαν αστεϊσμούς ή ανέφερε μερικά πολύ απλά, καθημερινά παραδείγματα, με τα οποία οι άνθρωποι γελούσαν. Απώτερος στόχος ήταν, πέρα από την ψυχική ωφέλεια, να μην τον θαυμάζουν οι άνθρωποι καθόλου. Τόση ήταν η ταπείνωσή του.

Θυμάμαι ότι ανέφερε συχνά το εξής απλό παράδειγμα, για να καταλάβουν οι αμόρφωτοι χωρικοί για ποιο λόγο ο Χριστός ενανθρώπησε: έλεγε ότι κάποιος

διέκρινε μυρμήγκια να κινδυνεύουν μέσα σε μια ρεματιά, τα οποία σε λίγο θα πνίγονταν, γιατί δεν καταλάβαιναν ότι έπρεπε να ανεβούν σε ένα ξυλαράκι. Δεν υπήρχε άλλος τρόπος να τα σώσει, παρά μόνο να γίνει και ο ίδιος μυρμήγκι, και να τους μιλήσει στη γλώσσα τους. Επίσης, στα αντιαιρετικά του κηρύγματα, ανέφερε ένα αστείο παράδειγμα, ότι έξω από το χωριό είδε μια κότα, η οποία περπατούσε αφύσικα. Έκανε μάλιστα και ο ίδιος με τα χέρια του κάποιες χαρακτηριστικές κινήσεις, προσπαθώντας χαριτωμένα και παραστατικά να την «μιμηθεί» – τόσο συγκατέβαινε. Πρόσεξε όμως καλύτερα και είδε ότι η κότα είχε μόνο ένα πόδι. Έλεγε λοιπόν, ότι έτσι και εμείς, αν έχουμε μόνο το «πόδι» της Βίβλου, χωρίς την ιερά Παράδοση της Εκκλησίας, θα χωλαίνουμε θεολογικά.

Άλλες φορές όμως το κήρυγμά του ήταν τόσο πνευματικά υψηλό, ώστε οι άνθρωποι έφταναν να θεωρήσουν τον βαθύτερο εαυτό τους, και εκδηλώνονταν ανάλογα: άλλοι με βαθιά ευλάβεια, άλλοι με περισυλλογή, άλλοι με σπασμωδικό γέλωτα, ενώ μερικοί χρειάστηκαν χρόνο για να διορθωθούν. Θυμάμαι μια φορά κήρυττε ο Πατήρ και έλεγε ότι μια μέρα ο Χριστός θα μαζέψει όλον τον κόσμο, τους ανθρώπους κάθε εποχής, όπως λέγει το Ευαγγέλιο, για να μας κρίνει κατά την Δευτέρα Παρουσία. Κάτι γεροντάκια, που δεν έλειπαν ποτέ από την Εκκλησία, άρχισαν να ψιθυρίζουν και να λένε ότι αυτά δεν μπορούν να συμβούν, ότι ο Θεός δεν μπορεί να κάνει τέτοιο θαύμα κλπ. Ο Γέροντας έκανε ότι δεν άκουγε, αλλά, με την πάροδο του χρόνου, ο κόσμος έμαθε ευτυχώς τα στοιχειώδη της χριστιανικής διδασκαλίας. Γενικώς, όμως, χωρίς να κατακρίνει κανέναν, παρά μόνο το κακό, ο φλογερός ιεροκήρυκας είχε την ικανότητα να στοχεύει κατευθείαν αυτό που υπήρχε στην καρδιά, εκεί που φώλιαζαν τα πάθη, και οι άνθρωποι έφθασαν τουλάχιστον σε κάποια συναίσθηση –και αυτό είναι μέγα κέρδος.

Μια φορά πάντως ρώτησα τον Γέροντα γιατί, αφού έχει τόσες πολλές γνώσεις, κηρύττει πολύ απλά. Μου είπε: «σκέψου, παιδί μου, ότι στο προσκύνημα που ήμουν, περνά πάρα πολύς κόσμος, οι πιο πολλοί δεν εκκλησιάζονται καν, και πρέπει ο ιεροκήρυκας να τους “περάσει” όλο τον χριστιανισμό μέσα σε 15 λεπτά». Και σκέφτηκα ότι, όντως, ο Γέροντας συμπυκνώνει τόσο πολύ το κήρυγμά του, εμμένοντας στα βασικά, ώστε ο λόγος του πράγματι «διατρέχει» μέσα σε λίγα λεπτά όλο τον χριστιανισμό. Άλλη φορά μου είπε ότι γνωρίζει πως ό,τι είναι παρά πολύ απλό, αυτό προπαντός εντυπώνεται στην ψυχή. Ας μην ξεχνάμε, πρόσθεσε, πόσο απλά κήρυττε και ο ίδιος ο Κύριός μας.

Εν τω μεταξύ στις ομιλίες του αναφέρει πάντα διδαχές και γνώμες άλλων, είτε αγίων Πατέρων είτε μεγάλων εκκλησιαστικών ανδρών, και ποτέ δεν λέγει τίποτε δικό του. Αυτό συμβαίνει γιατί έχει λάβει, θεωρώ, από τον Θεό ένα ιδιαίτερο χάρισμα, αυτό της «απόκρυψης» του δικού του λόγου, πράγμα που είναι πολύ

μεγάλη άσκηση. Έθαψε κυριολεκτικά την δική του γνώμη λόγω ταπείνωσης - το πόσο δύσκολο είναι αυτό, μπορούμε να το καταλάβουμε αν προσπαθήσουμε για λίγο να μην πούμε τίποτε από το νου μας και να «θάψουμε» τα προϊόντα της διανοίας μας. Και όμως ο Πατήρ δεκαετίες ολόκληρες δεν τολμά να εκφράσει δική του προσωπική άποψη, στηριζόμενος στα ιερά λόγια άλλων (γράφω ξανά όμως ότι πρόκειται για χάρισμα, που δεν πρέπει άκριτα να το μιμηθούμε.)

Πρέπει να αναφέρω επίσης σε αυτό το σημείο ότι, μολονότι ο Γέροντας θεωρούνταν αυστηρός στα κηρύγματά του (ενίστε όσον αφορά τα της άλλης ζωής, μολονότι υπάρχει λόγος και γι' αυτό), είναι άκρως επιεικής και συγκαταβατικός στην εξομολόγηση, πάντα όμως με διάκριση. Ποτέ δεν κατακεραυνώνει, αλλά ρίχνει βάλσαμο στην πληγή και συμμετέχει στο δράμα του αμαρτωλού. Σε ένα μόνο επιμένει: από τη στιγμή που ο πιστός μετανοεί και εξομολογείται, ο Γέροντας του ζητά να πιστέψει βαθιά ότι ο Θεός τον συγχώρεσε. Θέλει να εμπιστεύεται ο άνθρωπος το έλεος του Θεού, να τον νιώθει ως πατέρα του, όχι ως αυστηρό Κριτή (χωρίς βέβαια να υποτιμά ο πατήρ την αμαρτία). Επί πολλή ώρα νουθετεί και διαφωτίζει, χωρίς να βαριέται ποτέ, τον εξομολογούμενο. Έχει αναλωθεί κυριολεκτικά και στο ιερό αυτό έργο.

Ο Γέροντας δεν αρνούνταν ποτέ την εξομολόγηση, οποιαδήποτε ώρα και αν προσερχόταν ο πιστός στο ίδρυμα να πει τις αμαρτίες του. Και μάλιστα, συνέβαινε το εξής: αν τελείωνε το μυστήριο, και παρουσιαζόταν ξαφνικά και άλλος πιστός, καθόταν και διάβαζε όλη την ιερολογία της Εξομολόγησης, γιατί, όπως μου έλεγε, «αφού είπα 'δι' ευχών', τώρα πρέπει να αρχίσω ξανά από την αρχή». Όταν τον ρώτησα γιατί δεν κάνει ό,τι και οι άλλοι ιερείς, που διαβάζουν απλώς την συγχωρητική ευχή σε ανάλογες περιπτώσεις, μου είπε ότι «τα μυστήρια τα επιτελεί στην πραγματικότητα το Άγιο Πνεύμα, και αν δεν το επικαλεστούμε με τις ειδικές ευχές, είναι λάθος. Οι ιερείς βοηθάμε στην τέλεση του Μυστηρίου, δεν τα τελούμε εμείς. Ένεκεν φιλανθρωπίας βέβαια ο Θεός δέχεται και την εξομολόγηση των πιστών με τον τρόπο που συνηθίζουν σήμερα πολλοί ιερείς, αλλά το ορθότερο είναι να διαβάζεται όλη η ακολουθία.»

Ο συντάκτης του κειμένου μας παρεκάλεσε ευγενώς να μην δημοσιευθούν τα στοιχεία ούτε τα προσωπικά ούτε του Γέροντος στον οποίον αναφέρεται. Ωστόσο τα στοιχεία και των δύο είναι γνωστά στην διεύθυνση σύνταξης της Πεμπτουσίας.

(Συνεχίζεται)